

A vizsgafilm és a záródolgozat (vizsgafilm-dokumentáció) elkészítése

Televíziós műsorkészítő szak

1. VIZSGAFILM

A vizsgafilm lehetséges témakörei

a) *Portréfilm*

A portréfilm egy olyan személyt mutat be, akit munkája, alkotásai vagy életútja érdekessé tesznek a nyilvánosság számára. A jó portré nem csupán az illető életpályáját, alkotásait, mindennapjait mutatja be, de megismerteti a nézőt a portré alanyának életszemléletével, világnézetével, gondolkodásával, egyéniségével is.

b) *Riportfilm*

A riportfilm átfogó képet ad egy jelenségről, egy eseményről, egy társadalmi/közéleti problémáról vagy egy közösség életéről. A jó riportfilm árnyaltan ábrázolja és mélyrehatóan elemzi a témát, igyekszik minden szegmensét feltárni. Átadja az ábrázolt közeg hangulatát, lehetővé teszi, hogy a nézők közel érezzék magukhoz a jelenséget, képessé váljanak a tanulságok és konklúziók levonására.

c) *Ismeretterjesztő film*

Az ismeretterjesztő film átfogó ismereteket nyújt egy településről vagy településrészeiről, természeti- vagy épített értékekről, egy műemlékről, egy műalkotásról, egy szervezetről, egy történelmi eseményről vagy egy gyűjteményről. A jó ismeretterjesztő film behatóan megismerteti a nézővel a témát, de az információkat úgy tálalja számára, hogy azok könnyen befogadhatók legyenek.

A vizsgafilm formai követelményei

- Hossza: 8–12 perc
- Az elején legyen főcím
- A film elején vagy végén szerepeljen az alkotó neve, illetve a stáblista, amennyiben a hallgató segítőket vett igénybe.
- A filmhez felhasznált, más által készített vagy archív felvételek össz időtartama nem haladhatja meg a vágott film hosszának 10%-át.
- A vizsgafilm tartalmazó DVD lemezt a záródolgozat (vizsgafilm-dokumentáció) hátsó borítójának belső oldalára ragasztott papírtokba kell belehelyezni. A korongon szerepeljen a film címe és az alkotó neve.
- A vizsgafilm elkészítése során a hallgató által minimálisan elvégzendő feladatok: gyártásszervezés, szinopszis megírása, interjú-tervek elkészítése, vágóképezés, szerkesztés, narrációk megírása, vágás.
- A vizsgafilm nem értékelhető, amennyiben a formai követelményeknek nem felel meg.

Segítők bevonása a vizsgafilm elkészítésébe

- A hallgató az interjúkészítéshez riporteri segítséget kérhet (a feltett kérdésekért viszont ő maga felel).
- Amennyiben ő maga vállalja a riporteri feladatokat, akkor az interjú elkészítéséhez operatőr segítségét kérheti (az interjúbeállításért azonban ő maga felel).
- Amennyiben a riporter maga is szerepel a képeken, ezek felvételére megkérhet valaki mást.
- Több kamerás felvételek alkalmazása esetén kameramanok segítségét kérheti.
- Speciális eszközök (pl. sín, steadycam, akciókamera, drón) használata esetén azok kezelésére segítséget vehet igénybe.
- Animációk, különleges feliratok, speciális utómunkák elkészítéséhez szintén kérhet segítséget.

- A segítők munkájának igénybevételéért és minőségéért a vizsgafilmot benyújtó hallgató felel. A segítőköt és az általuk végzett munka jellegét fel kell tüntetni a vizsgafilm dokumentációjában és a stáblistán.
- A segítő(ke)t a hallgató kéri fel. A segítő lehet egy csoporttárs (kölsönösen segíthetik egymást), vagy felkért külsős kolléga. Kötelezni azonban senkit sem lehet arra, hogy nyújtson segítséget.

A vizsgafilm értékelési szempontjai

- A vizsgafilm határozott alkotói szándékot tükröz, világosak a célkitűzései.
- A film szerkezete arányos és változatos.
- A film felépítése logikus, van bevezetése, megfelelő tartalmi íve és lezárása.
- A film készítője bizonyítja, hogy ismeri a televíziós anyagok szerkezeti építőelemeit, azokkal megfelelően bánik.
- A film készítője megfelelően bánik a hangharapás-technikával, narrátorszövegei nyelvtanilag és stilisztikailag helyesek, nem tartalmaznak téves információt.
- A film informatív, a benne szereplő információk eloszlása egyenletes.
- A film fenntartja a figyelmet, lehetővé teszi a néző számára az információk minél könnyebb befogadását.
- A vágóképek és az interjúk kompozíciója megfelelő, nincsenek bemozduló, remegő képek, elrontott kameramozgások.
- A film képi világa változatos, harmonikus.
- A film készítője bizonyítja, hogy ismeri a különféle plánokat, kameraállásokat, kameramozgásokat, és azokat megfelelően használja.
- A film készítője logikusan, indokolható módon használja a különféle képi, vágástechnikai eszközöket, effekteket.
- A képi világ és a verbális tartalom harmóniában van.
- A filmben szereplő feliratokban nincs helyesírási hiba vagy elgépelés, a feliratok vizuálisan igényesek.
- A vágás ritmusa és stílusa kiegyensúlyozott, az anyag nem tartalmaz vágóhibát.
- Előnyt jelent, ha a hallgató unikális témát választ, amiről még nem készült film, vagy egy ismert témát újszerű megközelítésben tár fel.

2. ZÁRÓDOLGOZAT

A záródolgozat (vizsgafilm-dokumentáció) formai követelményei

- A záródolgozat szorosan kapcsolódik a vizsgafilmhez, annak dokumentációját tartalmazza.
- A dokumentáció a következő részekből áll:
 - szinopszis
 - háttér tanulmány
 - technikai forgatókönyv
 - szerkesztői munkalap
- A dolgozat illusztrálható a forgatás során a témáról készített fotókkal, és/vagy werkfotókkal.
- Formai követelmények: Times New Roman betűtípus, 12-es betűméret, sorköz: 1,5 sor. A szöveget tagoljuk bekezdésekre, melyek első sora beljebb kezdődik. Térközöket csak indokolt esetben használjunk, a bekezdések között a térköz értéke 0 pt. Margók: bal oldalt 3 cm, a többi 2,5 cm.
- Terjedelme minimum 15, maximum 30 oldal, amelybe nem számít bele az előlap, a képek és a tartalomjegyzék.
- A háttér tanulmány esetében elvárás a szakirodalom használata. A forrásokat lábjegyzetben kell feltüntetni, a háttér tanulmány végén pedig meg kell adni a felhasznált források listáját. A szó szerinti idézetet idézőjelek közé kell tenni, és ezek szövegtömege nem haladhatja meg a háttér tanulmány hosszának 10%-át. A tartalmi idézetek száma nincs korlátozva, de ezek forrásait is jelölni kell.

- Kellő figyelmet kell fordítani a záródolgozat rendezettségére, külalakjára, a megfogalmazás igényességére és a helyesírásra.
- A dolgozat végén szerepelnie kell a plágiumnyilatkozatnak.
- A záródolgozat hátsó borítójának belső oldalára ragasztott borítékban vagy tokban kell elhelyezni a vizsgafilmet tartalmazó DVD lemezt.
- A dolgozatot köttetve, 1 példányban kell leadni.

A vizsgafilm-dokumentáció értékelési szempontjai

- A szinopszis rávilágít a témaválasztás okára, világosan kiderül belőle az alkotói szándék. Elolvasása során az olvasóban jól körvonalazódik a kép a leendő produkcióról. Az olvasóban azt az érzetet kelti, hogy egy ilyen produkciót érdemes megvalósítani.
- A háttér tanulmány bizonyítja, hogy a hallgató megfelelően elmélyült abban a témában, amelyről a vizsgafilmjét forgatja. Szakirodalom felhasználása és internetes kutatómunka révén feltérképezi a téma esetleges történeti hátterét, szereplőit, helyszíneit. Megvizsgálja a témával kapcsolatos álláspontokat. Portréfilm esetén összegyűjti az életrajzi adatokat, a kritikákban, méltatásokban felbukkanó megállapításokat, górcső alá veszi a portréalany szakterületét.
- A technikai forgatókönyvből kiderül, hogy a hallgató tudatosan építette fel a film képi és verbális világát, biztosítva az arányos, kiegyensúlyozott szerkezetet.
- A szerkesztői munkalapról kiderül, hogy a hallgató jól elsajátította a szerkesztési ismereteket, a film szerkezetét tudatosan formálta. A szerkesztői munkalap megfelel az intézmény által kiadott formai követelményeknek.
- A dolgozat megfogalmazása igényes, külalakja rendezett.

3. BÍRÁLAT ÉS VÉDÉS

A bíráló menete

- A záródolgozatot és a vizsgafilmet a hallgató az intézmény által megadott határidőre benyújtja. A határidőn túl beadott záródolgozat vagy vizsgafilm nem értékelhető.
- A vizsgafilmet és záródolgozatot a záróvizsga megkezdése előtt a képző intézményben a konzulens és/vagy egy gyakorlati oktató előzetesen bírálja.
- A záróvizsgán a vizsgabizottság az előzetes bírálatot javaslatként kezeli, a végleges értékelésről a vizsgabizottság dönt.

A védés menete

- A záróvizsga része a tételből való szóbeli felelet, valamint a vizsgafilm és a szakdolgozat megvédése.
- A hallgatók a záróvizsgára (digitális hordozón) magukkal hozzák a kész vizsgafilmet, és kérés esetén levetítik azt, vagy egy-egy részletet belőle.
- A hallgatóknak reflektálniuk kell a bírálat megállapításaira, és válaszolniuk kell a vizsgabizottság tagjai által feltett kérdésekre.

A védés értékelésének szempontjai

- A hallgató világosan meg tudja fogalmazni, milyen alkotói szándékok vezérelték, a felhasznált vizuális és verbális eszközöket milyen céllal használta.
- A hallgató képes reflektálni a bírálat megállapításaira, meg tudja indokolni a döntéseit, meg tudja védeni a munkáját.
- A védés során elvárás a megfelelő színvonalú verbális kifejezőkészség, a szakmai nyelvezet gördülékeny használata.